

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší správní soud jako soud kárný projednal v ústním jednání konaném dne 21. 6. 2012 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Milady Tomkové, zástupce předsedkyně senátu JUDr. Jana Engelmanna a přísedících JUDr. Bohuslava Vacaty, JUDr. Mileny Čechotkové, JUDr. Zory Krejčí a JUDr. Gabriely Halířové, Ph. D., návrh **vrchního státního zástupce v Olomouci** ze dne 12. 1. 2012, sp. zn. 5 SPR 268/2011 na řízení o kárné odpovědnosti státního zástupce **JUDr. P. C.**, krajského státního zástupce v Brně a rozhodl

t a k t o :

Podle § 19 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců,
státních zástupců a soudních exekutorů,

**JUDr. P. C.,
krajský státní zástupce v Brně,**

j e v i n e n ,

že v postavení krajského státního zástupce v Brně

v rozporu s povinností stanovenou v § 24 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, postupovat při výkonu své funkce odborně a nestranně a povinností stanovenou v § 24 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, vystříhat se všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zástupce,

poté, co se dozvěděl o tom, že na Městské státní zastupitelství v Brně napadlo trestní oznámení na jeho osobu, telefonoval 30. 6. 2011 městskému státnímu zástupci JUDr. J. S. a tuto informaci si v rámci tohoto rozhovoru ověřoval, v následném telefonickém hovoru vedeném ze strany JUDr. J. S. hovořil o jeho obsahu, ačkoli tuto informaci nepotřeboval k plnění svých úkolů, přičemž získal také informaci o tom, že Městské státní zastupitelství v Brně trestní oznámení na krajského státního zástupce postoupí s žádostí o delegaci podle § 25 tr. řádu per analogiam Krajskému státnímu zastupitelství v Brně,

načež vydal téhož dne pokyn, aby mu žádost Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 1. 7. 2011 sp. zn. 7 ZN 51/2011 byla předložena, což se stalo dne 4. 7. 2011, přičemž uvedená žádost byla zapsána do rejstříku SPR (3 SPR 432/2011), a

podání označené jako trestní oznámení směřující proti němu (nedatované a podepsané J. K.) spočívající v parkování soukromým vozidlem na parkovišti Krajského státního zastupitelství v Brně dne 18. 7. 2011 postoupil k vyřízení ministru spravedlnosti, v důsledku čehož nebylo o žádosti Městského státního zastupitelství v Brně o delegaci rozhodnuto a stalo se tak až v důsledku dohledu Vrchního státního zastupitelství a pokynu vydaného 29. 8. 2011 pod sp. zn. 8 VZN 119/2011,

t e d y

jednak zaviněně porušil povinnost státního zástupce, jednak zaviněně jednal tak, že ohrozil důvěru v činnost státního zastupitelství,

t í m s p á c h a l

kárné provinění podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Podle § 30 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství
se od uložení kárného opatření

u p o u š t í,

neboť projednání kárného provinění je postačující.

O d ů v o d n ě n í:

Dne 12. 1. 2012 podal vrchní státní zástupce v Olomouci návrh sp. zn. 5 SPR 268/2011 z téhož dne na zahájení řízení o kárné odpovědnosti státního zástupce JUDr. P. C., krajského státního zástupce v Brně.

Kárný žalobce v kárném návrhu kladl kárně obviněnému za vinu, že „*poté, co se dne 29. 6. 2011 na přesně nezjištěném místě od své manželky JUDr. P. C., státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství v Brně neoprávněně dověděl neveřejnou informaci chráněnou povinností mlčenlivosti ve smyslu § 25 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o státním zastupitelství) o tom, že na Městské státní zastupitelství v Brně napadlo nedatované trestní oznámení na jeho osobu podepsané J. K., jehož stejnopis byl současně doručen právě i na Nejvyšší státní zastupitelství v Brně, získanou důvěrnou informaci využil ve svůj prospěch tak, že dne 30. 6. 2011 v Brně telefonoval městskému státnímu zástupci v Brně JUDr. J. S. a informaci si ověřoval, když se ho dotazoval, zda předmětné trestní oznámení na Městské státní zastupitelství skutečně napadlo a hovořil s ním o jeho obsahu, ačkoli žádanou informaci ve smyslu § 12g zákona o státním zastupitelství*

nepotřeboval k plnění svých úkolů, když Krajské státní zastupitelství v Brně mělo být pro event. výkon dohledu či rozhodování o opravných prostředcích ve smyslu § 12a odst. 4 zákona o státním zastupitelství vyloučeno z řízení z důvodu vyloučení krajského státního zástupce v Brně JUDr. P. C. z vykonávání úkonů trestního řízení pro podjatost podle § 30 odst. 1 tr. řádu a ve věci tedy nemohlo konat, přičemž získal také informaci o tom, že JUDr. J. S. trestní oznámení postoupí s žádostí o delegaci podle § 25 tr. řádu per analogiam Krajskému státnímu zastupitelství v Brně.

O telefonickém rozhovoru s městským státním zástupcem učinil dne 30. 6. 2011 v Brně záznam do spisu Krajského státního zastupitelství v Brně sp. zn. 3 SPR 432/2011, v němž uvedl, že informaci o nápadu výše uvedeného trestního oznámení mu podal městský státní zástupce v Brně, přičemž zamlčel, že on sám jej telefonicky kontaktoval a na nápad trestního oznámení se dotazoval, tedy vyhotovil záznam, v němž zamlčel tu podstatnou okolnost, že to byl právě on, kdo se aktivně na informace o trestním oznámení na svoji osobu dotazoval.

Následně dal téhož dne v Brně ředitelce svého sekretariátu pokyn, aby mu očekávanou žádost městského státního zástupce v Brně předložila, což ona učinila a přípis ze dne 1. 7. 2011 sp. zn. 7 ZN 51/2011 s žádostí o delegaci trestního oznámení podle § 25 tr. řádu per analogiam adresovaný vedoucímu oddělení dohledu Krajského státního zastupitelství v Brně a doručený na tento úřad, na podatelně dne 4. 7. 2011 vyzvedla, aniž by byl doručen adresátovi a následně ho předala JUDr. P. C., přičemž ten nejpozději dne 18. 7. 2011 podle § 59 tr. řádu trestní oznámení směřující vůči jeho osobě vyhodnotil podle obsahu jako nikoli trestní oznámení, ale jako stížnost na postup v oblasti správy Krajského státního zastupitelství v Brně a postoupil ho k vyřízení ministrovi spravedlnosti, čímž ho odňal z působnosti orgánů činných v trestním řízení, přičemž takto konal úkony trestního řízení, ačkoli byl jako státní zástupce vyloučený z vykonávání úkonů trestního řízení z důvodu podjatosti ve smyslu § 30 odst. 1 tr. řádu a současně i jako věcně nepřislušný k takovému úkonu, tedy konal neodborně a v rozporu s § 24 zákona o státním zastupitelství, v důsledku konání JUDr. P. C. o žádosti městského státního zástupce v Brně nebylo rozhodnuto, kdy vzniklá situace musela být řešena až Vrchním státním zastupitelstvím v Olomouci dne 29. 8. 2011, pod sp. zn. 8 VZN 119/2011, pokynem ve smyslu § 12d zákona o státním zastupitelství.“

Navrhovatel – vrchní státní zástupce v Olomouci - aktivní legitimaci k podání kárného návrhu odvozuje z ustanovení § 8 odst. 5 písm. b) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, neboť JUDr. P. C. je státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Brně, jež se nachází v obvodu Vrchního státního zastupitelství v Olomouci.

V odůvodnění návrhu navrhovatel shrnul skutkový stav, který vyplývá ze spisového materiálu. Tvrdí, že kárně obviněný JUDr. P. C. se od své manželky JUDr. P. C., státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství v Brně, dozvěděl, že na Městské státní zastupitelství v Brně napadlo trestní oznámení na jeho osobu, jehož stejnopis byl doručen současně na Nejvyšší státní zastupitelství. V následném telefonickém rozhovoru s JUDr. J. S. kárně obviněný zjistil, že trestní oznámení se týká jeho parkování, současně ho JUDr. J. S. informoval, že trestní oznámení postoupí nejpozději následující den na Krajské státní zastupitelství v Brně s návrhem na delegaci.

Ze záznamu o dotčeném rozhovoru vyhotoveném JUDr. J. S. vyplývá, že dotaz na nápad trestního oznámení učinil JUDr. P. C., oproti tomu kárně obviněný do záznamu uvedl, že telefonicky o nápadu trestního oznámení jej informoval JUDr. S.

Podle pokynu kárně obviněného ze dne 30. 6. 2011 podání JUDr. J. S. ze dne 1. 7. 2011, sp. zn. 7 ZN 51/2011, označené jako trestní oznámení na krajského státního zástupce JUDr. P. C. – podnět k odnětí věci, adresované vedoucímu oddělení dohledu Krajského státního zastupitelství v Brně, v němž se domáhal JUDr. J. S. postupu podle § 25 trestního řádu per analogiam, vyzvedla ředitelka sekretariátu krajského státního zástupce, podle jeho pokynu byla předmětná písemnost zapsána do správního rejstříku Krajského státního zastupitelství v Brně 3 SPR 432/2011, načež kárně obviněný vyhodnotil podání označené jako trestní oznámení s poukazem na § 59 odst. 1 trestního řádu jako stížnost na postup v oblasti správy a následně přípisem ze dne 18. 7. 2011, sp. zn. 3 SPR 432/2011 předmětné trestní oznámení postoupil ministru spravedlnosti. O tomto postupu pak k dotazu státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 12. 7. 2011, sp. zn. 8 VZN 119/2011 vyrozuměl přípisem ze dne 20. 7. 2011, sp. zn. 3 SPR 432/2011, doručeným dne 22. 7. 2011, i Vrchní státní zastupitelství v Olomouci.

Podle navrhovatele je skutkový děj prokázán jednak skutečnostmi, které vyplývají z vysvětlení JUDr. J. S. i JUDr. P. C., jednak ze spisu Městského státního zastupitelství v Brně sp. zn. 7 ZN 51/2011 a ze spisu Krajského státního zastupitelství sp. zn. 3 SPR 432/2011. Z těchto důkazů je zřejmé, že kárně obviněný se dozvěděl neveřejnou informaci o trestním oznámení podaném na jeho osobu a ačkoli si byl vědom, že jde o únik informace (informaci získanou nezákonně) v rozporu s § 25 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, z vlastní iniciativy městskému státnímu zástupci telefonoval a na věc se dotazoval. Ze spisových materiálů vyplývá, že aktivně zasáhl do způsobu vyřizování trestního oznámení na jeho osobu tím, že vydal pokyn, aby mu trestní oznámení bylo předloženo, sám si ho podle § 59 odst. 1 trestního řádu podle obsahu vyhodnotil, posoudil ho jako stížnost v oblasti správy Krajského státního zastupitelství v Brně a následně ho postoupil k vyřízení ministroví spravedlnosti.

Předmětné trestné oznámení podepsané J. K. vůči JUDr. P. C. bylo doručeno Městskému státnímu zastupitelství v Brně jako věcně a místně příslušnému státnímu zastupitelství, v jehož působnosti bylo, aby jej vyhodnotilo a následně vyřídilo nebo jinak procesně postupovalo. Kárný navrhovatel je názoru, že neexistuje žádný zákonný ani jiný důvod, aby se nadřízený krajský státní zástupce v Brně JUDr. P. C. o věc zajímal, navíc v situaci, kdy trestní oznámení směřovalo vůči němu. Podle kárného navrhovatele není v souladu s ustanovením § 12g zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství zřejmé, k plnění jakého úkolu JUDr. C. za popsané situace informaci o nápadu trestního oznámení potřeboval. Kárně obviněný byl jako osoba, vůči níž trestní oznámení směřovalo, ve smyslu § 30 odst. 1 trestního řádu vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení pro podjatost a z tohoto důvodu bylo pro eventuální výkon dohledu nebo rozhodování o opravných prostředcích ve smyslu § 12a odst. 4 zákon o státním zastupitelství ve spojení s § 12a odst. 2 zákona o státním zastupitelství vyloučeno i Krajské státní zastupitelství v Brně. Dle kárného navrhovatele si kárně obviněný JUDr. P. C. musel být vědom, že ve věci nemůže být nijak činný, nemůže plnit úkoly vyplývající z jeho působnosti a není ve

smyslu § 12g zákona o státním zastupitelství oprávněn zjišťovat informace, o které se zajímal.

Kárný navrhovatel zdůraznil, že kárně obviněný a JUDr. J. S. o uskutečněném telefonickém rozhovoru dne 30. 6. 2011 pořídili záznamy, přičemž tyto záznamy se liší v té části, kde se popisuje iniciátor vyžadování informace, jímž byl dle vysvětlení JUDr. S. kárně obviněný. Kárný navrhovatel se domnívá, že záznam JUDr. C. ze dne 30. 6. 2011 nedostál požadavku pravdivosti. Je-li pak takový záznam založen do spisu státního zastupitelství, ohrožuje to i důvěryhodnost této instituce.

Podle názoru kárného navrhovatele kárně obviněný ovlivňoval vyřízení trestního oznámení po jeho nápadu na Krajské státní zastupitelství v Brně, neboť ředitelce svého sekretariátu uložil opatřit došlé podání JUDr. S. s žádostí o delegaci a předložit mu ho ke stanovení dalšího postupu. Aniž byl k tomu příslušný, JUDr. C. podání vyhodnotil a v návaznosti na vyhodnocení je postoupil ministrovi spravedlnosti. Kárný navrhovatel se domnívá, že v případě nápadu trestního oznámení na Krajské státní zastupitelství v Brně na oddělení dohledu, mohl a měl rozhodovat o žádosti městského státního zástupce v Brně o delegaci příslušný státní zástupce, jemuž by věc k vyřízení přidělil vedoucí oddělení dohledu. Z vyjádření JUDr. C. i ze spisu Krajského státního zastupitelství v Brně sp. zn. 3 SPR 432/2011 vyplývá, že JUDr. C. došlé podání vyhodnocoval ve smyslu § 59 odst. 1 trestního řádu, ačkoli byl z vykonávání úkonů trestního řízení vyloučen pro poměr k projednávané věci. Kárně obviněný svým jednáním odňal trestní věc z působnosti orgánů činných v trestním řízení, jeho postup musel být napraven zásahem Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, které podle § 12d zákona č. 283/1993 Sb. o státním zastupitelství uložilo Krajskému státnímu zastupitelství v Brně věci se opětovně zabývat.

Podle kárného žalobce kárně obviněný nerespektoval zákonná ustanovení a v trestní věci konal jednak jako věcně nepřislušný, jednak jako vyloučený státní zástupce. Účelem ustanovení o vyloučení orgánů činných v trestním řízení z důvodu podjatosti je upevnit důvěru účastníků řízení v nestrannost postupu orgánů činných v trestním řízení. JUDr. P. C. porušil právní zásadu nemo iudex in causa sua. Podjatý orgán činný v trestním řízení nemůže konat, ani kdyby postupoval správně. Ustanovení § 30 odst. 1 trestního řádu má zabránit nejen účelovému rozhodování osobou, která má k věci nějaký vztah, ale rovněž upevnit důvěru v nestrannost postupu orgánů činných v trestním řízení.

Kárný navrhovatel shrnul, že kárně obviněný JUDr. P. C. porušil povinnosti státního zástupce a svým jednáním ohrozil důvěru v činnost státního zastupitelství a odbornost jeho postupu, když nedostál požadavkům § 24 odst. 1, 2 zákona o státním zastupitelství na odpovědné plnění úkolů a zásad, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví, na odborný svědomitý a odpovědný a nestranný výkon působnosti státního zastupitelství nebo státního zástupce. Navíc od vedoucího státního zástupce musí být očekávána v rámci plnění jeho zákonných oprávnění a povinností ještě vyšší míra uvážlivosti, rozvážnosti a erudice, neboť svým počínáním jde příkladem všem státním zástupcům.

Kárný navrhovatel považuje subjektivní i objektivní lhůtu pro podání návrhu za zachovanou, neboť o skutečnostech zakládající podezření z kárného provinění se navrhovatel dozvěděl z informace JUDr. P. C. ze dne 20. 7. 2011, sp. zn. 3 SPR 432/2011, která byla Vrchnímu státnímu zastupitelství v Olomouci doručena dne 22. 7. 2011. K popsané ingerenci kárně obviněného do vyřizování trestního oznámení došlo v období od 30. 6. 2011 do 18. 7. 2011.

Navrhovatel navrhl uložit kárně obviněnému podle § 30 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství JUDr. P. C. kárné opatření snížení platu o 15% na dobu 6 měsíců.

K provedení důkazů navrhl kárný žalobce vyslechnout jako svědka JUDr. J. S., městského státního zástupce v Brně, provést důkaz spisem Městského státního zastupitelství v Brně sp. zn. 7 ZN 51/2011, spisem Krajského státního zastupitelství v Brně sp. zn. 3 SPR 432/2011, záznamem o podaném vysvětlení JUDr. J. S. ze dne 3. 11. 2011, sp. zn. 5 SPR 268/2011 a záznamem o podaném vysvětlení JUDr. P. C. ze dne 3. 11. 2011, sp. zn. 5 SPR 268/2011.

Kárný soud v rámci předběžného šetření obstaral rovněž spis Vrchního státního zastupitelství v Olomouci 8 VZN 119/2011 a spis Ministerstva spravedlnosti sp. zn. 166/2011-OJ-SZ doplněný sdělením ředitele justičního odboru ministerstva ze dne 7. 3. 2012 (čl. 67 soudního spisu) o vyřízení postoupeného trestního oznámení jako stížnosti.

Kárně obviněný se vyjádřil ke kárnému návrhu prostřednictvím obhájce dne 20. 2. 2012, považoval jej za nedůvodný. Kárně obviněný především poukázal na skutečnost, že na počátku bylo anonymní obvinění kárně obviněného ze skutku, který za žádných okolností podle jeho názoru nemohl být trestným činem. Podle kárně obviněného nikdo z těch, kteří postupně věc vyřizovali, nepochyboval o tomto faktu a nezabýval se tím, zda jde o trestný čin, proto kárně obviněný nemohl zasáhnout do úkonů trestního řízení. Podle kárně obviněného v podstatě šlo pouze o to, jak úředně bezchybným postupem toto podání odložit ad acta, k čemuž také došlo, poté, kdy věc byla předána postupem podle § 25 trestního řádu jednomu z okresních státních zastupitelství na základě rozhodnutí o odnětí a přikázání věci Vrchním státním zastupitelství v Olomouci.

Kárně obviněný uvedl, že podání vyhodnotil způsobem, který je věcně zcela správný, v souladu s interními předpisy státního zastupitelství, když ho postoupil ministru spravedlnosti (nadrízenému v oblasti výkonu správy státního zastupitelství, neboť předmětem podání bylo jeho parkování soukromým vozidlem na parkovišti Krajského státního zastupitelství v Brně), na rozdíl od postupu, kdy by podání sám věcně vyřídil a uzavřel s konečnou platností. Kárně obviněný tvrdí, že jeho jednání nesměřovalo k tomu, aby se zprostil možné odpovědnosti za jednání, které mu anonymní pisatel dával za vinu, a to za cenu porušení interních předpisů i zákonných povinností státního zástupce. Kárně obviněný rovněž připomenul, že ani ministr spravedlnosti nevnímal věc jinak, neboť podle informací dostupných kárně obviněnému bylo podání vyhodnoceno tak, že v daném případě nešlo o protiprávní jednání postižitelné v oblasti správy a nešlo také o podezření z trestného činu, ale o anonymní pomluvu. Navrhl kárnému soudu, aby k důkazu obstaral zprávu Ministerstva spravedlnosti o vyřízení postoupeného podání.

Kárně obviněný je názoru, že ve skutku, ze kterého je viněn, je zahrnuta celá řada dílčích jednání kárně obviněného a dalších osob, u nichž nelze předpokládat, že samy o sobě, případně ve spojení s dalšími dílčími jednáními, jsou součástí tvrzeného protiprávního skutku, kterého se měl dopustit kárně obviněný. Kárně obviněný jednotlivé dílčí skutky označil pod písmeny A) – K); k dílčím skutkům A) – G) podal bližší vyjádření.

Dílčí skutek sub A) „*poté, co se neoprávněně dozvěděl neveřejnou informaci chráněnou povinností mlčenlivosti ve smyslu § 25 zákona číslo 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o státním zastupitelství) o tom, že na Městské státní zastupitelství v Brně napadlo datované trestní oznámení na jeho osobu podepsané J. K., jehož stejnopis byl současně doručen právě i na Nejvyšší státní zastupitelství v Brně,*“ dle kárně obviněného nemůže být protiprávním jednáním, neboť tvrzená neoprávněnost získání neveřejné informace není vztahována k osobě kárně obviněného.

Z dílčího skutku sub B) „*získanou důvěrnou informaci využil ve svůj prospěch tak, že*“ kárně obviněnému není zřejmé, zda je mu skutečně kladeno za vinu, že výše uvedenou informaci využil skutečně „ve svůj prospěch“, jaké ustanovení zákona o státním zastupitelství a případně jiného právního předpisu kárně obviněný porušil a jaký prospěch tím získal. Navrhovatel podle kárně obviněného spíše směřuje pojmy „využit ve svůj prospěch“ a „reagovat“, přičemž kárně obviněný je přesvědčený, že „reagoval“ zcela korektním způsobem.

U dílčího skutku označeného písmenem C) „*dne 30. 6. 2011 telefonoval městskému státnímu zástupci v Brně, JUDr. J. S. a informaci si ověřoval, dotazoval se, zda předmětné trestní oznámení na Městské státní zastupitelství v Brně skutečně napadlo a hovořil o jeho obsahu, ačkoliv žádanou informaci ve smyslu § 12 g zákona o státním zastupitelství nepotřeboval k plnění svých úkolů,*“ podle kárně obviněného není podstatné, zda tuto informaci potřeboval či nepotřeboval k plnění svých úkolů, neboť se nejedná o povinnost státního zástupce komunikovat s jiným státním zástupcem výhradně za účelem získání informací potřebných k plnění „svých“ úkolů. Kárně obviněný jako krajský státní zástupce byl přímo ze zákona povinen u oznámení, které bylo označeno jako trestní, sám podle § 31 trestního řádu posoudit, zda se cítí či necítí vyloučen z úkonů trestního řízení, u návrhu podle § 25 trestního řádu pak, zda shledává zákonem požadované důležité důvody pro odnětí a přikázání věci. Toto rozhodnutí za něho nemohl jiný státní zástupce učinit a tvrzení navrhovatele, že byl podjatý, předbíhá subjektivní rozhodnutí žalovaného podle trestního řádu a neodpovídá zákonnému pojetí konstrukce vyloučení orgánu činného v trestním řízení.

V dílčím skutku pod označeným písmenem D) „*když Krajské státní zastupitelství v Brně mělo být pro eventuální výkon dohledu či rozhodování o opravných prostředcích ve smyslu § 12 a odst. 4 zákona o státním zastupitelství vyloučeno z řízení z důvodu vyloučení krajského státního zástupce v Brně, JUDr. P. C. z vykonávání úkonů trestního řízení pro podjatost podle § 30 odst. 1 trestního řádu a ve věci nemohlo konat,*“ podle kárně obviněného Vrchní státní zastupitelství v Olomouci presumuje, že kárně obviněný byl vyloučen z vyřizování trestního oznámení vůči své osobě. Podle právního názoru kárně obviněného z ustanovení § 30 odst. 1 trestního řádu plyne, že z vykonávání úkonů trestního řízení vyloučen krom

jiného státní zástupce, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, či vzhledem k dalším, v zákoně uvedeným skutečnostem nemůže nestranně rozhodovat.

Kárně obviněný v této souvislosti považuje za klíčovou skutečnost, zda ve věci anonymního podání vůbec probíhalo trestní řízení ve smyslu § 12 odst. 10 trestního řádu, přitom ani kárný navrhovatel netvrdí, že jednání, připisované v anonymním podání kárně obviněnému, trestným činem být mohlo, přesto je navrhovatel názoru, že s podáním mělo být nakládáno jako s trestním oznámením.

Nebylo-li takové podání trestním oznámením, nepodléhalo ani režimu trestního řádu a kárně obviněný nebyl ve smyslu § 30 trestního řádu vyloučen. Kárně obviněný se proto dále zabýval otázkou posouzení podání jako trestního oznámení, za situace, kdy zákon žádnou definici nenabízí a ani per analogiam nelze dospět k použitelným závěrům; kárně obviněný je na principu formální logiky názoru, že trestním oznámením je podání, jehož záměrem je podnítit šetření policejních orgánů či přímo popsat spáchání trestného činu, s výjimkou těch písemností, které už svým obsahem jednoznačně vylučují možnost, že došlo ke spáchání trestného činu (např. pro popis skutku, který nemůže být trestným činem), - jak je tomu v případě kárně obviněného. Podle článku 13 odstavců 3, 4 a 5 Pokynu obecné povahy č. 8/2009, o trestním řízení, vydaného nejvyšším státním zástupcem, je pro kárně obviněného zřejmé, že po striktně formální stránce v podání nebyly uvedeny skutečnosti k podezření ze spáchání trestného činu. Šlo o nepodepsané podání, tudíž nemohlo být vráceno podateli s příslušným poučením, ale mělo být „bez dalšího založeno“; takto měl v souladu s interním předpisem i zákonem učinit už věcně a místně příslušný vedoucí státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně.

Dílčí skutek pod písmenem E) *„získal také informaci o tom, že JUDr. J. S. trestní oznámení postoupí s žádostí o delegaci podle § 25 trestního řádu per analogiam Krajskému státnímu zastupitelství v Brně,“* kárně obviněný nepovažuje za porušení povinnosti státního zástupce.

Tvrzení navrhovatele k dílčímu skutku pod písmenem F) *„dne 30. 6. 2011 učinil o telefonickém rozhovoru s městským státním zástupcem v Brně záznam do spisu Krajského státního zastupitelství v Brně, v němž uvedl informaci o nápadu výše uvedeného trestního oznámení, a že mu ji podal městský státní zástupce v Brně, zamlčel, že on sám jej telefonicky kontaktoval a na nápad trestního oznámení se dotazoval, čímž vyhotovil záznam, v němž zamlčel tu podstatnou okolnost, že to byl právě on, kdo se aktivně na informaci o trestním oznámení na svoji osobu dotazoval,“* považuje kárně obviněný za nesrozumitelné, neboť není zřejmé, zda k porušení povinnosti mělo dojít pro nedostatečný obsah záznamu, nebo měl-li tento záznam teprve vytvořit prostor pro porušení povinnosti. Kárně obviněný je přesvědčen, že nemohlo jít o porušení povinností, neboť nešlo o vyřizování trestního oznámení. Důvěryhodnost instituce krajského státního zastupitelství nespočívá v margináliích. Podle kárně obviněného je podstatný pravdivý obsah úředního záznamu a informace o tom, kdo rozhovor inicioval, je nepodstatný detail. Kárně obviněný se domnívá, že mu nelze současně vytknout, že se zajímal o to, zda vůči němu směřuje stížnost či trestní oznámení, a že nese-psal řádný úřední záznam. Pokud by bylo jednání

kárně obviněného protiprávní a současně byl kárně obviněný postihován za to, že nesepsal o tomto jednání řádný úřední záznam, šlo by o rozpor s právem neobviňovat se.

K dílčímu skutku označeného písmenem G) „uložil ředitelce svého sekretariátu, aby mu očekávanou žádost městského státního zástupce v Brně předložila, což ona učinila, tedy dne 4. 7. 2011 na podatelně vyzvedla žádost o delegaci trestního oznámení, adresovanou vedoucímu oddělení dohledu Krajského státního zastupitelství v Brně a předala ji kárně obviněnému,“ kárně obviněný uvedl, že se z telefonického rozhovoru s JUDr. S. dozvěděl, že věc bude zaslána na krajské státní zastupitelství, proto dal ředitelce svého sekretariátu transparentní a také písemně doložený pokyn, aby mu podání předložila, ředitelka sekretariátu tak učinila, předložila ji i s obálkou, kterou kárně obviněný neprohlížel, tedy zda je mu písemnost určena nezkoumal. Jako vedoucí monokratického úřadu byl nejen oprávněn, ale i povinen si písemnost přečíst a sám rozhodnout o své možné podjatosti či důležitých důvodech pro odnětí a přikázání věci. Kárně obviněný připustil, že mohl legitimně věc přidělit k rozhodnutí jinému státnímu zastupitelství v obvodu Krajského státního zastupitelství v Brně, které by věc mohlo eventuálně odložit. Pokud je kárně obviněnému kladeno za vinu, že vyhodnocení podání jako stížnosti bylo neodborné v rozporu s povinností podle § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství postupovat odborně, poukázal kárně obviněný na konstrukci odpovědnosti za kárné provinění podle § 28 zákona o státním zastupitelství. V daném případě nakonec všichni zainteresovaní dospěli ke shodnému závěru, že nešlo o trestní oznámení; pokud mělo jít o neodborné posouzení, dopustilo se ho několik státních zástupců na úrovni městského státního zástupce v Brně, Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, státní zástupci Nejvyššího státního zastupitelství, státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Šumperku, který trestní oznámení vyřizoval a konečně i ministr spravedlnosti. Pokud kárně obviněný jednal v intencích své funkce a pravomoci, když anonymní písemnost hodnotil, a dospěl k závěru, že nejde o trestní oznámení ve smyslu citovaného pokynu, pak jeho postup, spočívající v postoupení věci, byl zcela důvodný. Nelze tvrdit, že tuto písemnost, která de iure nepříslušela do působnosti orgánů činných v trestním řízení, těmto orgánům odňal.

Z logiky uspořádání státního zastupitelství jakožto hierarchicky organizovaného systému zcela jednoznačně vyplývá, že kárně obviněný měl pravomoc na sebe atrahovat činnosti, které přísluší vedoucímu oddělení dohledu Krajského státního zastupitelství v Brně. V této souvislosti o žádosti městského státního zástupce v Brně bylo rozhodnuto tím, že kárně obviněný anonymní písemnost odeslal ministru spravedlnosti poté, kdy ji ohodnotil jako stížnost. Jde o zodpovězení otázky, zda kárně obviněný mohl anonymní podání hodnotit jako stížnost a zda nešlo případně o právní omyl, který, je-li zjištěn, má za následek na úrovni trestního práva beztrestnost, proto se nelze jeho zkoumání vyhnout ani na úrovni správního řízení či trestání.

Ustanovení §30 odst. 1 trestního řádu hovoří o „vyloučení z vykonávání úkonů v trestním řízení“; takový úkon lze interpretovat jako procesní i meritorní rozhodnutí. Za úkon v trestním řízení lze dále považovat i některé další činnosti za předpokladu, že mají reálný vliv na průběh řízení. Úkonem ve smyslu citovaného nemůže být veškerá činnost státního zástupce, i kdyby nezpochybnitelně byl vyloučen; takovým úkonem by muselo být i předání věci kárně obviněným poté, kdy se prohlásil za vyloučeného a i samo

vyloučení. Delegaci ve smyslu § 25 trestního řádu pro vyloučení vedoucího státního zástupce je nepochybně postaveno naroven i postoupení věci jako netrestního podání - stížnosti nadřízenému. Kárně obviněný uzavřel, že celé jeho jednání nemělo reálný vliv na průběh dalšího řízení, ať již bude jakékoliv povahy.

Ze všech podaných důvodů kárně obviněný navrhl, aby byl zproštěn kárného návrhu, neboť se nedopustil kárného provinění. Pro případ zproštění kárného návrhu požádal kárně obviněný o náhradu nákladů účelně vynaložených v souvislosti s kárným řízením.

Kárný senát kárný návrh projednal v ústním jednání konaném dne 21. 6. 2012, za účasti kárně obviněného, jeho obhájce JUDr. Tomáše Sokola, a navrhovatele.

Z hlediska dodržení lhůt stanovených pro možnost vést kárné řízení a vyslovit kárnou odpovědnost (§ 9 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů) neshledal kárný senát překážky; navrhovatel se o skutečnostech týkajících se kárného provinění dozvěděl 22. 7. 2011, kárný návrh podal 12. 1. 2012, vytykáno jednání se měl kárně obviněný dopustit v období od 30. 6. 2011 do 18. 7. 2011. Lhůty pro projednání věci jsou evidentně zachovány.

Při ústním jednání byly provedeny důkazy spisy navrženými navrhovatelem i kárně obviněným (spisy Krajského státního zastupitelství sp. zn. 3 SPR 432/2011, Městského státního zastupitelství sp. zn. 7 ZN 51/2011, Ministerstva spravedlnosti sp. zn. 166/2011-OJ-SZ včetně jeho doplnění z čl. 67-79 soudního spisu), nadto byl konstatován obsah spisu Vrchního státního zastupitelství sp. zn. 8 VZN 119/2011. Nebylo vyhověno návrhu obhajoby na vyžádání deset let starého spisu Ministerstva spravedlnosti, které tehdy mělo vyřizovat podání na JUDr. P. C. ve věci parkování na parkovišti krajského státního zastupitelství, neboť kárný senát je skeptický k možnosti takovýto spis na ministerstvu dohledat po dlouhém období a navíc bez přímé souvislosti s jednáním, které je kárně obviněnému návrhem vytykáno.

Kárný soud vyslechl kárně obviněného, jenž uvedl, že se o existenci nějakého podání, které míří na jeho parkování na parkovišti Krajského státního zastupitelství dozvěděl od manželky, státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství, svědkovi JUDr. S. volal v nějaké služební záležitosti a při té příležitosti se ho dotázal, zda Městské státní zastupitelství v Brně obdrželo podání na něj v takové věci; městský státní zástupce mu později telefonoval s tím, že takové podání napadlo, že je to „ptákovina“ a že je nehodlá vyřizovat, nýbrž požádat Krajské státní zastupitelství, aby věc delegovalo na jiné okresní státní zastupitelství podle § 25 tr. řádu per analogiam. Kárně obviněný vydal pokyn, aby mu bylo podání ihned poté, co bude doručeno krajskému státnímu zastupitelství, předloženo a zapsáno do rejstříku SPR. Předmětné podání pak posoudil jako stížnost na výkon správy a postoupil je ministru spravedlnosti k vyřízení. Poukázal na skutečnost, že jako vedoucí státní zástupce je oprávněn seznámit se s každou písemností, která je Krajskému státnímu zastupitelství doručena. V posuzované věci považoval za nejvhodnější způsob, jak podání vyřídit, postoupit je ministru spravedlnosti, neboť už před lety ministerstvo nějaké obdobné podání na jeho osobu vyřizovalo.

Kárný soud vyhověl návrhu navrhovatele a jako svědka vyslechl městského státního zástupce v Brně JUDr. J. S.; svědek uvedl, že dne 30. 6. 2011 vedli s kárně obviněným telefonický hovor o služebních záležitostech, v jehož závěru se ho nadřízený státní zástupce dotázal, zda na Městském státním zastupitelství napadlo podání týkající se krajského státního zástupce a jeho parkování vlastním vozidlem na parkovišti krajského státního zastupitelství. Poněvadž to nevěděl, zjistil, zda takové podání bylo doručeno, a poté sám telefonoval krajskému státnímu zástupci, že trestní oznámení na něj bylo doručeno, přičemž hovořili i o tom, čeho se týká, současně sdělil krajskému státnímu zástupci, že podání nehodlá vyřizovat, neboť by mohly být pochybnosti o nestrannosti podřízeného státního zastupitelství, a že podá Krajskému státnímu zastupitelství podnět k delegaci podle § 25 tr. řádu per analogiam, což také učinil.

Z hlediska skutkového došel kárný senát k závěru, že z provedených důkazů, jež hodnotil jednotlivě i v jejich souhrnu, lze v podstatných rysech prokázat jednání, které navrhovatel kárně obviněnému vytýká; z výpovědi svědka JUDr. J. S. lze dovodit, že to byl kárně obviněný, jenž první telefonoval svědkovi a zjišťoval si informace o podaném trestním oznámení, o němž již věděl. Obsah rozhovoru doložený svědeckou výpovědí i výpovědí kárně obviněného byl veden k předmětu trestního oznámení a dalšímu postupu ve vztahu k němu. Svědek nepopřel, že kárně obviněnému sdělil svůj záměr požádat Krajské státní zastupitelství o delegaci, neboť nepovažoval z hlediska nestrannosti za vhodné, aby podřízené státní zastupitelství vyřizovalo trestní oznámení na nadřízeného krajského státního zástupce. Ze spisu Krajského státního zastupitelství sp. zn. 3 SPR 432/2011 je zřejmé, že kárně obviněný na čl. 1 založil úřední záznam z 30. 6. 2011, v němž uvedl *„Dnešního dne ráno mi volal městský státní zástupce v Brně JUDr. S. s tím, že obdržel podání anonymního pisatele..., v němž oznamuje moji trestnou činnost. Ta má spočívat v tom, že neoprávněně svým soukromým vozidlem užívám parkovací místo před budovou KSZ Brno.“* Současně na tomtéž listu spisu uložil 30. 6. 2011 pokyn kanceláři předložit mu podání z Městského státního zastupitelství.

Dne 1. 7. 2011 na Krajské státní zastupitelství došel návrh městského státního zástupce ze dne 1.7.2011 sp. zn. 7 ZN 51/2011 adresovaný vedoucímu oddělení dohledu Krajského státního zastupitelství k postupu dle § 25 tr. ř. per analogiam (odnětí věci a příkazání jinému státnímu zastupitelství); důvodem byly možné pochybnosti o nestrannosti věcně a místně příslušného Městského státního zastupitelství v Brně s ohledem na vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Trestní oznámení na JUDr. P. C. Městské státní zastupitelství podle spisu sp. zn. 7 ZN 51/2011 obdrželo poštou 27. 6. 2011. Tento podnět Městského státního zastupitelství k delegaci byl žurnalizován do spisu 3 SPR 432/2011 Krajského státního zastupitelství v souladu s pokynem kárně obviněného ze dne 30. 6. 2011. Dne 18. 7. 2011 kárně obviněný vyhotovil přípis ministru spravedlnosti, kterým mu předložil trestní oznámení, které s poukazem na § 59 odst. 1 tr.ř. posoudil jako projev nespokojenosti a stížnost na postup v oblasti správy krajského státního zastupitelství, k projednání a rozhodnutí. Ministerstvo spravedlnosti podle obsahu spisu předloženého pod sp. zn. 166/2011-OJ-SZ obdrželo toto podání dne 21. 7. 2011, a šest měsíců do ledna 2012 řešilo, který útvar ministerstva se má takovýmto podáním zaobírat, i když nepochybovalo, že obsahuje dostatek údajů, na jejichž základě může být prověřeno – svědčí o tom dopis ředitele justičního odboru MS z 11. 8. 2011 čj. 166/2011-OJ-SZ/3.

Dne 16. 2. 2012 pak ministerstvo zpracovalo „Zprávu z prošetření podání J. K.“ čj. 14/2012-SOFM, jejímž závěrem je, že podání je neopodstatněné.

Ze spisu Vrchního státního zastupitelství sp. zn. 8 VZN 119/2011 je zřejmé, že toto státní zastupitelství nadřízené Krajskému státnímu zastupitelství v Brně dne 24. 6. 2011 rovněž obdrželo inkriminované trestní oznámení na JUDr. P. C. podepsané J. K. (je evidentní, že jde o anonym) a vyřízení tohoto podání sledovalo. Z přípisu kárně obviněného určeného Vrchnímu státnímu zastupitelství dne 26. 7. 2011 (č. l. 11) plyne, že trestní oznámení bylo na Krajské státní zastupitelství Brno zapsáno jako stížnost do rejstříku 3 SPR. Vrchní státní zastupitelství v Olomouci poté zavedlo nad postupem Krajského státního zastupitelství Brno dohled a informace o něm požadovalo i Nejvyšší státní zastupitelství (č. l. 26, 27 spisu VSZ sp. zn. 8 VZN 119/2011). Záznam o výkonu dohledu (č. l. 36-41 spisu VSZ) svědčí o tom, že toto nadřízené státní zastupitelství hodnotilo postup krajského státního zástupce jako jsoucí v rozporu se zákonnou úpravou, a to konkrétně s věcnou a místní příslušností státního zástupce vyřizujícího trestní oznámení a vedle toho rovněž s úpravou vyloučení státního zástupce pro podjatost ve smyslu § 30 tr. řádu (bylo dovozeno, že krajský státní zástupce nebyl věcně a místně příslušný k vyřízení podání označeného jako trestní oznámení a nadto nemohl pro podjatost ve věci konat, neboť podání směřovalo proti němu samému). Nato Vrchní státní zastupitelství dne 29. 8. 2011 (č. l. 44) vydalo Krajskému státnímu zastupitelství podle § 12d odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, pokyn, aby bylo rozhodnuto o návrhu městského státního zástupce na odnětí a přikázání věci podle § 25 tr. řádu. Dne 8. 9. 2011 Krajské státní zastupitelství pod zn. 2 KZN 1931/2011-5 předložilo věc vrchnímu státnímu zastupitelství, neboť usoudilo, že není reálné věc přikázat jinému státnímu zastupitelství v obvodu působnosti Krajského státního zastupitelství v Brně, neboť vztah podřízenosti a nadřízenosti mezi nimi a osobou krajského státního zástupce je na stejné úrovni. K přikázání věci mimo působnost Krajské státní zastupitelství v Brně je příslušné Vrchní státní zastupitelství v Olomouci. Náměstek vrchního státního zástupce usnesením ze dne 14. 9. 2011 sp. zn. 8 VZN 119/2011 podle § 25 tr. ř. per analogiam odňal věc trestního oznámení na JUDr. P. C., krajského státního zástupce v Brně z důležitých důvodů Městskému státnímu zastupitelství v Brně a přikázal k dalšímu provádění úkonů v trestním řízení Okresnímu státnímu zastupitelství v Šumperku.

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Šumperku dne 7. 10. 2011 (sp. zn. ZN 2188/2011-7) trestní oznámení (anonymní) založil, neboť dovodil, že z něj nevyplývají skutečnosti, které by odůvodňovaly podezření, že by JUDr. P. C. úmyslně nebo z nedbalosti porušil mu uloženou povinnost opatrovat cizí majetek nebo že by jako úřední osoba vykonával svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu, a tímto jednáním způsobil škodu, nebo to měl alespoň v úmyslu.

Kárný soud v souladu s výsledky dokazování upravil skutkovou větu rozhodnutí, aniž by se podle svého názoru dotkl totožnosti skutku: nelze nevidět, že kárný návrh oplýval množstvím okolností, které sice mohly s těžištěm skutku souviset, mohly se týkat okolností či motivací, avšak zejména ve formulacích a souvislostech nemohly zcela obstát: zcela byl vypuštěn úvod skutkové věty o okolnostech, za nichž se kárně obviněný měl o podaném trestním oznámení dozvědět, neboť není zřejmé, co z těchto okolností pro kárnou odpovědnost dovozovat, neboť je popisováno jednání jiné osoby než kárně

obviněného, dále byly vypuštěny okolnosti bez podstatného vlivu na těžiště vytýkaného skutku, např. podoba úředního záznamu učiněného kárně obviněným dne 30. 6. 2011. Těžištěm jednání kárně obviněného bylo, že si zajistil, (počínaje telefonátem městskému státnímu zástupci a pokračuje pokynem, aby mu věc byla předložena, ačkoliv byla adresována oddělení dohledu), že trestní oznámení podané proti němu mu bylo předloženo (což by samo o sobě ještě k naplnění skutkové podstaty kárného provinění nepostačovalo, neboť jako vedoucí státní zástupce by býval při rozhodování o delegaci věci musel například vážit svou podjatost, a k tomu by se býval musel seznámit s obsahem podání), a poté sám rozhodl, že se nejedná o trestní oznámení (rozhodl tedy sám o sobě) a jako stížnost na výkon správy státního zastupitelství je postoupil ministru spravedlnosti, - aniž se zaobíral otázkami své nestrannosti a věcné příslušnosti.

Kárný senát dílčím způsobem tedy přisvědčil obhajobě, že kárný návrh se vyznačuje jistou neujasněností si primární okolnosti zakládající skutek, pro který je kárný návrh podán. Nicméně totožnost skutku z hlediska základních charakteristik jednání kárně obviněného kárný senát zachoval a považuje skutek takto upřesněný za prokazaný.

Podle § 28 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, je kárným proviněním zaviněné porušení povinností státního zástupce, zaviněné chování nebo jednání státního zástupce, jímž ohrožuje důvěru v činnost státního zastupitelství nebo v odbornost jeho postupu anebo snižuje vážnost a důstojnost funkce státního zástupce.

Podle § 24 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství je státní zástupce při výkonu své funkce povinen odpovědně plnit své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů. Podle § 24 odst. 2 cit. zákona je státní zástupce mimo jiné povinen se vystříhat všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestranný a odborný výkon působnosti státního zástupce.

Podle § 59 odst. 1 tr. řádu se podání posuzuje vždy podle svého obsahu, i když je nesprávně označeno. Pro anonymní podání podle § 59 odst. 4 tr. řádu platí, že se k němu přihlíží (i když není podepsáno), jestliže z něj lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu. Podle § 158 odst. 2 tr. řádu je oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, povinen přijímat státní zástupce a policejní orgán.

Pokyn obecné povahy č. 8/2009, o trestním řízení (vydaný nejvyšším státním zástupcem podle § 12 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství) stanoví v čl. 13 odst. 3 : *„Je-li příslušnému státnímu zastupitelství doručeno podání označené jako trestní oznámení, státní zástupce přezkoumá, zda v podání jsou uvedeny základní skutečnosti k podezření z trestného činu“*. V čl. 13 odst. 5 se stanoví, že anonymní podání, z nichž nelze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, se založí (jde o parafrázi § 59 odst. 4 tr. řádu).

Věcná příslušnost státního zástupce k provádění úkonů v přípravném řízení trestním – kárný senát dovozuje aplikovatelnost cit. ustanovení i pro úkony v trestním řízení, které předcházejí fázi, ve které je sepsán záznam podle § 157 odst. 3 tr. řádu - je

stanovena § 12 odst. 1 vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství: příslušný je státní zástupce přidělený ke státnímu zastupitelství, které působí při soudu, jenž by byl příslušný konat ve věci po podání obžaloby řízení v prvním stupni. Věcná příslušnost soudu je stanovena v § 16 a 17 tr. řádu; trestní oznámení spatřovalo v jednání kárně obviněného státního zástupce trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 odst. 1 tr. zákoníku, popř. zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zákoníku – tyto kvalifikace odůvodňují závěr o věcné příslušnosti okresního státního zastupitelství; místní příslušnost je vázána na obvod soudu, kde měl být trestný čin spáchán, - s ohledem na skutkové okolnosti uvedené v trestním oznámení bylo příslušné pro přezkoumání podání označeného jako trestní oznámení Městské státní zastupitelství v Brně. Toto státní zastupitelství ostatně v žádném ze svých podání svou příslušnost nezpochybnilo. Kárný senát má za to, že posuzování povahy podání doručených státnímu zastupitelství a označených jako trestní oznámení náleží především státním zástupcům toho státního zastupitelství, které je příslušné k postupu v takové věci. Nadřízené státní zastupitelství by povahu takového podání mohlo posuzovat při výkonu dohledu, o kterýžto případ v posuzované věci se nejednalo, s ohledem na to, jakým způsobem bylo trestní oznámení sepsáno (kvalifikovaným), ale také s ohledem na osobu, vůči které trestní oznámení směřovalo. Úlohou krajského státního zastupitelství bylo rozhodnout o podnětu k delegaci věci jinému okresnímu státnímu zastupitelství.

Podle § 2 odst. 2 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, státní zastupitelství při výkonu své působnosti dbá, aby každý jeho postup byl v souladu se zákonem, rychlý, odborný a účinný; svoji působnost vykonává nestranně, respektuje a chrání přitom lidskou důstojnost, rovnost všech před zákonem a dbá na ochranu základních lidských práv a svobod.

Podle § 30 odst. 1tr. řádu je z vykonávání úkonů trestního řízení vyloučen státní zástupce, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká...nemůže nestranně rozhodovat. Úkony, které byly učiněny vyloučenými osobami, nemohou být podkladem pro rozhodnutí v trestním řízení.

Podle § 12 odst. 10 tr. řádu se trestním řízením rozumí řízení podle tohoto zákona.

Obhajoba kárně obviněného je postavena na premise, že posouzení anonymního podání označeného „Oznámení o skutečnostech nasvědčujících spáchání trestného činu“ namířené proti krajskému státnímu zástupci uvádějícího řadu skutkových okolností včetně případné právní kvalifikace, ve věci parkování soukromým vozidlem na vyhrazených místech pro parkování služebních vozidel, (za které stát pravidelně hradí cca 250 000 Kč ročně – jak vyplývá z kontrolní zprávy Ministerstva spravedlnosti), je banální záležitostí, kterou mohl posoudit v zásadě kdokoli, tedy i osoba, proti níž takové podání směřovalo, a že konec konců nenastal žádný škodlivý následek, neboť ono podání pouze postoupil svému nadřízenému v oblasti správy státního zastupitelství, tedy ministru spravedlnosti, věc nevyřídil sám s konečnou platností – mělo jít toliko o to „*jak úředně bezchybným postupem toto podání odložit ad acta*“. Konečně pak poukazuje, že mohl jednat v právním omylu a že v oblasti správního řízení či trestání má mít tento institut rovněž své místo.

Kárný senát tento náhled kárně obviněného na právní posouzení jeho jednání nesdílí; v posuzované věci přijalo Městské státní zastupitelství v Brně trestní oznámení (tak i nazvané termínem § 158 odst. 2 jako „oznámení o skutečnostech nasvědčujících spáchání trestného činu“). Vyhodnocení každého podání s trestněprávním obsahem představuje prvopočátek případného trestního řízení, a v tomto smyslu je kárný senát považuje za součást trestního řízení v duchu § 12 odst. 10 tr. řádu, jenž definuje trestní řízení jako řízení upravené trestním řádem – trestní řád přitom ukládá státnímu zástupci přijímat trestní oznámení. Další ustanovení tr. řádu - § 59 odst. 4 ve spojení s Pokynem obecné povahy č. 8/2009 – ukládá státnímu zástupci zkoumat, zda jsou v podání uvedeny základní skutečnosti k podezření z trestného činu. Tuto činnost ovšem může vykonat pouze příslušný státní zástupce (jak ostatně uvádí i čl. 13 odst. 3 cit. Pokynu obecné povahy); otázka věcné a místní příslušnosti orgánů činných v trestním řízení nejsou otázkami bagatelními; čl. 8 odst. 2 věty první Listiny základní práv a svobod stanoví, že nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Zásada řádného zákonného procesu je nejdůležitější zásadou trestního řízení, a proto nelze na její striktní výklad rezignovat ani v případě samotného prvopočátku trestního řízení, tedy přijetí oznámení a jeho vyhodnocení. Tyto úkony musejí být zajištěny věcně místně příslušným státním zástupcem, jenž bude skýtat záruky nestrannosti.

Nestrannost státního zástupce je zdůrazněna jak v rovině jeho osobních povinností, tak v rovině základní zásady ovládající činnost státního zastupitelství. Nestrannost státního zástupce nutno nahlížet jako neodmyslitelný atribut, jako hodnotu, jež prospívá všem, neboť je zárukou rovnosti a právní jistoty demokratické společnosti. Princip nestranného rozhodování je zásadním principem fungování státního zastupitelství; je zákonnou, resp. ústavní, jakož i morální povinností státních zástupců tento princip ctít. Jaké mohlo být zdání nestrannosti státního zástupce z hlediska objektivního (ať už by subjektivně nahlížel na věc jakkoli), když se krajský státní zástupce ujal vyřízení podání směřujícího proti jeho počínání při parkování soukromého vozidla na parkovišti Krajského státního zastupitelství, když doktrinálně je dlouhodobě vyloženo, že k pochybnostem o nestrannosti z hlediska objektivního postačí už to, že reálně existují objektivní okolnosti, které by mohly vést k legitimním pochybnostem o tom, že státní zástupce disponuje určitým vztahem k věci?

Věcně a místně příslušným k posouzení inkriminovaného podání byl státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně; po jeho návrhu na delegaci pak státní zástupce toho státního zastupitelství, kam měla být věc přikázána. Kárný senát dává za pravdu navrhovateli, že v důsledku postupu kárně obviněného nebylo rozhodnuto o návrhu na delegaci podaného Městským státním zastupitelstvím v Brně; obecně by absence rozhodnutí na odnětí a přikázání věci podle § 25 tr. řádu (byť per analogiam) musela v trestním řízení vést ke stížení nezákonností celého případného následujícího procesu, neboť nedošlo k odstranění odůvodněné pochybnosti o nestrannosti orgánu, který má ve věci rozhodovat (s implikacemi až k čl. 38 a čl. 36 Listiny základních práv a svobod). Takovým postupem nebyl postup, jenž zvolil kárně obviněný, tj. postoupení oznámení ministru spravedlnosti. Ministr spravedlnosti není orgánem, kterému by příslušela pravomoc v oblasti trestního řízení.

Poněvadž podání směřovalo proti kárně obviněnému, je jednoznačné, že jeho vztah k věci nebyl nestranný - okolnost, že podání směřovalo přímo proti němu, mohlo vést a také nepochybně vede k pochybnosti o nezaujatém vztahu k věci. Zdá se až nepochopitelné, že o nestrannosti pochyboval podřízený městský státní zástupce, a to jen z důvodu hierarchie vztahů, ale kárně obviněný si zřejmě tuto otázku řádně nevyhodnotil, ačkoliv jako vedoucí státní zástupce s dlouholetou praxí musí vědět, že otázky nestrannosti úzce souvisejí s důvěryhodností státního zastupitelství.

Kárně obviněný tedy přezkoumal podání označené jako trestní oznámení, které směřovalo vůči jeho osobě, jak sám ve svém podání ministru spravedlnost ze dne 18. 7. 2011 uvedl, postupem podle § 59 tr. řádu, učinil tedy úkon jako orgán činný v trestním řízení, aniž by k tomu byl věcně příslušný, a to za situace, kdy z objektivního pohledu existovaly reálně okolnosti, které mohly vést k legitimním pochybnostem o jeho nepodjatosti; kárně obviněný však otázku své nestrannosti nezvážil a nepřijal k vyřešení této situace žádná opatření. Kárný soud zdůrazňuje, že pro posouzení otázky naplnění skutkové podstaty kárného provinění není rozhodující, jak posléze orgány posuzující trestní oznámení věc uzavřely.

Kárně obviněný porušil povinnost vykonávat svou funkci nestranně a odborně; s ohledem na své postavení musel vědět, který státní zástupce je věcně a místně příslušný k posouzení trestního oznámení, a také měl vědět, že jeho nestrannost vzala za své tím, že se ujal vyřízení své vlastní věci. Jednal tedy nepochybně zaviněně; pokud obhajoba vznáší požadavek na posouzení právního omylu, nehodlá kárný senát tuto žádost vyslyšet. Jednak jde o institut trestního práva hmotného, jehož analogie v kárném řízení obecně místo nemá, prioritní však zůstává, že kárně obviněný jako krajský státní zástupce měl povinnost znát příslušné právní úpravy věcně a místní příslušnosti státního zastupitelství a podjatosti, které přitom nevzbuzují žádné podstatné výkladové otázky. Vedle toho musel kárný senát hodnotit i související jednání kárně obviněného spočívající v telefonátu na státní zastupitelství, o němž se dozvěděl, že obdrželo trestní oznámení, které směřuje vůči němu, a postup při „atrahování věci“ věci, jako jednání, které mohlo ohrozit důvěru v nestranný výkon působnosti státního zastupitelství. Nemůže se stát běžnou praxí, že vedoucí státní zástupci vyřídí trestní oznámení na ně podaná, tj. sami je posoudí a rozhodnou o dalším postupu. Takové jednání přímo zasahuje objekt chráněný skutkovou podstatou kárného provinění, tedy důvěryhodnost soustavy státního zastupitelství. Nejedná se o bagatelní pochybení – kárný senát aplikuje vždy při svém rozhodování materiální korektiv, a nehrozí tedy, že by v kárném řízení před kárným soudem bylo jako kárné provinění shledáno každé pochybení státního zástupce při výkonu funkce. Naopak kárný senát shledal, že jednání kárně obviněného právě s ohledem na jeho postavení má významný dopad a představuje poselství jak vůči kolegům, tak vůči veřejnosti, o jejíž důvěru se soustava státního zastupitelství v poslední době uchází jen velmi těžce.

Kárný senát proto shledal kárně obviněného vinným, neboť všechny znaky skutkové podstaty kárného provinění shledal naplněnými.

Při úvaze o kárném opatření hodnotil kárný soud především závažnost kárného provinění. Ta je dána zjevným porušením jedné ze základních povinností státního zástupce, tj. nečinit úkony ve věci, ke které má osobní vztah (zde ten nejosobnější, který si

lze představit). Přítěžující okolností je to, že kárně obviněný odmítl jakoukoli reflexi, zůstal zcela přesvědčen o správnosti svého jednání, které obhajoval před kárným senátem. Na druhé straně nemohl kárný senát pominout okolnosti, za nichž byl kárný delikt spáchán: především je třeba přihlídnout k tomu, že kárně obviněný sám trestní oznámení neodložil, nýbrž je postoupil orgánu mimo sféru trestního řízení, takže nelze uvažovat o tom, že by snad jeho intencí bylo věc tzv. zamést pod koberec, zvláště za situace, kdy o podaném trestním oznámení vědělo jak Vrchní státní zastupitelství v Olomouci, tak Nejvyšší státní zastupitelství a obě vyřizování tohoto podání sledovala, o čemž kárně obviněný věděl. Kárný senát také přihlédl k tomu, že dva orgány, které se posléze trestním oznámením zabývaly, tj., Ministerstvo spravedlnosti a příslušný státní zástupce, došly k závěru, že podání je nedůvodné. Vzhledem k tomu, že krajský státní zástupce nebyl v minulosti nikdy kárně postižen, dospěl kárný senát po zvážení všech okolností hovořících ve prospěch i v neprospěch kárně obviněného při rozhodnutí o uložení kárného opatření k závěru, že projednání kárného provinění před kárným soudem postačilo a není namístě uvažovat o přísnějším opatření. Kárný senát je také přesvědčen o dostatečném generálně preventivním působení tohoto případu, který by měl vést k tomu, že si státní zástupci znovu uvědomí, na jakých principech je budována důvěryhodnost soustavy státního zastupitelství.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 21. června 2012

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně kárného senátu
ve věcech státních zástupců